

Η τουρκική εισβολή (2)

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

του Ιωάννη Ζαμπάρτα, Υποστράτηγου

«Αττίλας II»

Με βελτιωμένες, παράσπονδα, τις θέσεις του, ο τουρκικός στρατός, κατά παράβαση της συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός και παρά τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, εξαπέλυσε, στις 4.35 π.μ. της 14ης Αυγούστου 1974, νέα επίθεση κατά της Κύπρου, γνωστή ως «Αττίλας II».

Στην επιχείρηση αυτή έρριψαν 40.000 άνδρες εφοδιασμένους με όλα τα σύγχρονα όπλα και μέσα, με περισσότερα από 200 άρματα μάχης και υποστηριζόμενους από την Πολεμική Αεροπορία που διέθετε απόλυτη κυριαρχία αέρος - έχοντας την δυνατότητα να τηρεί συνεχώς πάνω από το κυπριακό έδαφος 64 αεροσκάφη.

Οι μάχες μαίνονταν σε εκτεταμένο μέτωπο, με εκατόμβες των Ελλαδιτών και Ελληνοκυπρίων, που μάχονταν ηρωικά τον κοινό αγώνα υπεράσπισης του κυπριακού εδάφους.

Η ελληνική αντίσταση άρχισε, ουσιαστικά, να καταρρέει, τα δε πεδία της μάχης μεταβάλλονταν, το ένα μετά το άλλο, σε σύγχρονες Θερμοπύλες.

Στις 15 Αυγούστου, οι τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις προωθήθηκαν προς την Αμμόχωστο και τις πρωινές ώρες της επομένης συνδέθηκαν με τον θύλακο της Λεύκας. Το απόγευμα καταλήφθηκε και η κωμόπολη Μόρφου.

Περιφρονώντας προκλητικά τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, οι Τούρκοι εξακολουθούν να προελαύνουν μέχρι το βράδυ της 16ης Αυγούστου, οπότε ο πρωθυπουργός της Τουρκίας Μπουλέντ Ετσεβίτ δέχτηκε, υποκριτικά, κατάπαυση του πυρός. Τα τουρκικά στρατεύματα, κατά την συνήθη τακτική τους, δεν τήρησαν την συμφωνία και συνέχισαν τις επιχειρήσεις τους, έως ότου, στις 17 Αυγούστου, ολοκλήρωσαν την κατάληψη των στρατηγικών τους στόχων και, επιπλέον, κατέλαβαν τα Βαρώσια (Αμμόχωστος) και σημαντική έκταση κοντά στο χωριό Δάλι.

Με την ολοκλήρωση των επιχειρήσεων, το 36,3% του κυπριακού εδάφους (που σιγά-σιγά οι προωθήσεις των εισβολέων το ανέβασαν σε 36,6%) περιήλθε στα χέρια των Τούρκων. Οι νεκροί (Ελληνοκύπριοι και Ελλαδίτες) υπολογίζονται σε 2.000, ενώ αγνοείται η τύχη 1.619 Ελληνοκυπρίων και Ελλαδιτών. Οι απώλειες, μόνο της ΕΛΔΥΚ, ανέρχονται σε 44 νεκρούς, 63 αγνοούμενους και πολλούς τραυματίες.

Θύματα της εισβολής υπήρξαν και οι Τουρκοκύπριοι, που κάτω από την πίεση των Τούρκων εισβολέων άρχισαν να εγκαταλείπουν μαζικά το νησί. Είναι χαρακτηριστική και αντιπροσωπευτική μια τηλεφωνική στιχομυθία που έγινε λίγο πριν κοπούν οι επικοινωνίες, ανάμεσα σε γνωστό Ελληνοκύπριο και σε φίλο του Τουρκοκύπριο (τον Αχμέτ), που είχε μαγαζί στην οδό Έρμου της Λευκωσίας, όπου είχαν προωθηθεί οι τουρκικές δυνάμεις κατά την εισβολή.

Ο Ελληνοκύπριος ρώτησε: «Τί γίνεται Αχμέτ;». Και ο Τουρκοκύπριος απάντησε: «Τι να γίνεται, κύριε Μιχαλάκη; Μας πιάσαν οι Τούρκοι!» (ο Μιχαλάκης Ζαμπάρτας ήταν ο πατέρας του γράφοντος).

Κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων, που οι Τούρκοι κυβερνητικοί επίσημοι

ονόμασαν «Ειρηνευτική Επιχείρηση Κύπρου», οι εισβολείς διέπραξαν ανατριχιαστικές ωμότητες και κτηνώδεις πράξεις βίας: απαγωγές και εκτελέσεις άοπλων πολιτών, βεβηλώσεις και συλήσεις ιερών ναών και μοναστηριών, βιασμούς γυναικόπαιδων, λεηλασίες σπιτιών και περιουσιών, καθώς και εκδίωξη δεκάδων χιλιάδων κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες.

Μετά τήν εισβολή

«Το σπίτι που γεννήθηκα

κι ας το πατούν οι ξένοι

στοιχειό είναι και με προσκαλεί

ψυχή και με προσμένει».

Κωστής Παλαμάς

Διακόσιες χιλιάδες Ελληνοκύπριοι, που αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού, έχουν εκτοπισθεί από το κατεχόμενο βόρειο τμήμα του νησιού, όπου αποτελούσαν το 80% των κατοίκων. Οι άνθρωποι αυτοί έγιναν πρόσφυγες μέσα στην ίδια την χώρα τους, εγκαταλείποντας τα σπίτια και τις περιοχές τους στα χέρια των Τούρκων και προσμένοντας την επάνοδο στους τόπους τους.

Το 36,6% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας (το βόρειο τμήμα του νησιού συγκέντρωνε το 70% των πλουτοπαραγωγικών πόρων) κατέχεται παράνομα και ελέγχεται στρατιωτικά, οικονομικά, διοικητικά και πολιτικά από τους εισβολείς.

Από τους 12.300 Ελληνοκυπρίους εγκλωβισμένους που βρίσκονταν στα κατεχόμενα χωριά τους στα τέλη τού 1974, απέμειναν τον Ιανουάριο 1996 μόνο 665, πού ζουν κάτω από συνθήκες καταπίεσης, εκφοβισμού και στερήσεων.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Η τύχη 1.619 Ελληνοκυπρίων και Ελλαδιτών εξακολουθεί να αγνοείται από το καλοκαίρι του 1974. Η τελευταία φορά που θεάθηκαν ήταν στο τέλος των εχθροπραξιών σε κατεχόμενες περιοχές ή σε στρατόπεδα αιχμαλώτων στην Τουρκία. Άλλοι είχαν φωτογραφηθεί κατά την σύλληψη τους. Η τουρκική κυβέρνηση αρνείται να δώσει πληροφορίες σχετικά με την τύχη των ανθρώπων αυτών - όσοι είναι ζωντανοί να ελευθερωθούν, ενώ τα λείψανα όσων πέθαναν να παραδοθούν στους οικείους τους, για να ταφούν.

Στο κατεχόμενο τμήμα βρίσκονται περισσότεροι από 35.000 Τούρκοι στρατιώτες, εφοδιασμένοι με σύγχρονο οπλισμό και μέσα, υποστηριζόμενοι από 300 άρματα μάχης και από αεροπορία και ναυτικό. Σύμφωνα με τον Γ.Γ. του ΟΗΕ, οι κατεχόμενες περιοχές είναι από τις πιο στρατοκρατούμενες στον κόσμο.

Οι Τουρκοκύπριοι, ζώντας κάτω από αφόρητες γι' αυτούς συνθήκες, αναγκάζονται να εκπατρίζονται. Από τους περίπου 104.000 που υπήρχαν στο νησί το 1960, απέμειναν μόνο 60.000, λιγότεροι δηλαδή από τον αριθμό των εποίκων. Ο αριθμός

των Τουρκοκυπρίων στο νησί εξακολουθεί να ελαττώνεται, ενώ αυξάνεται ο αριθμός των εποίκων. Η μαζική φυγή των Τουρκοκυπρίων μαρτυρεί το καθεστώς υποδούλωσης που τους έχουν επιβάλει οι τουρκικές κατοχικές δυνάμεις.

Έχουν μεταφερθεί από την Τουρκία και έχουν εγκατασταθεί στο κατεχόμενο τμήμα 85.00 έποικοι, με στόχο την αλλοίωση της δημογραφικής δομής και τον έλεγχο της πολιτικής κατάστασης του νησιού.

Η λεγόμενη «Γραμμή Αττίλα» παραμένει ερμητικά κλειστή, διαμελίζει τεχνητά το νησί και τον πληθυσμό του και εμποδίζει την διακίνηση των Κυπρίων μέσα στην ίδια τους την χώρα.

Ληλατείται και καταστρέφεται η πολιτισμική κληρονομιά χιλιάδων χρόνων, που βρίσκεται στην κατεχόμενη περιοχή. Ο Βρετανός δημοσιογράφος J. Felding, ύστερα από επίσκεψη του στα κατεχόμενα, έγραψε στην εφημερίδα The Guardian, (6.5.1976) τα εξής: «Ο βανδαλισμός και η βεβήλωση είναι τόσο μεθοδικό και εκτεταμένοι, που ισοδυναμούν με θεσμοθετημένο αφανισμό κάθε ιερού για τους Έλληνες...». Οι ίδιες διαπιστώσεις έγιναν και από πολλούς άλλους, σε διεθνές επίπεδο. Από το 1974 καταστρέφονται, συστηματικά, ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία στις τουρκοκρατούμενες περιοχές, ενώ διεξάγονται παράνομες ανασκαφές. Αρχαία αντικείμενα από μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, εκκλησίες και ιδιωτικές συλλογές έχουν κλαπεί από λαθρεμπόρους και έχουν πουληθεί στο εξωτερικό. Τουλάχιστον 55 εκκλησίες έχουν μετατραπεί σε τζαμιά, ενώ περίπου 50 άλλες εκκλησίες και μοναστήρια κατεδαφίστηκαν ή μετατράπηκαν σε αποθήκες, στάβλους, ξενώνες, μουσεία, κινηματογράφους ή δημόσια αποχωρητήρια.

Περιφρονούνται προκλητικά από την Τουρκία οι αποφάσεις και τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, που επιτάσσουν την άμεση αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων, την επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους και την λειτουργία ενός βιώσιμου, ανεξάρτητου και ενιαίου κυπριακού κράτους.

Νέες καταστάσεις

Οι δυσμενείς και καταστροφικές επιπτώσεις της τουρκικής εισβολής δεν άφησαν ανέπαφη και την οικονομία του νησιού. Η οικονομική δραστηριότητα υπέστη καθίζηση, δημιουργήθηκαν συνθήκες μαζικής ανεργίας, τα εισοδήματα έπεσαν κατακόρυφα, η μετανάστευση περιορίστηκε και οι επενδύσεις μειώθηκαν στο ελάχιστο. Από τον κορμό της κυπριακής οικονομίας αποκόπηκαν πηγές πρώτων υλών, φυσικού πλούτου, ανθρώπινου δυναμικού και παραγωγικών επενδύσεων. Ως αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής, αυξήθηκε η εξάρτηση της οικονομίας από το

εξωτερικό, για πρώτες ύλες, καταναλωτικά αγαθά, κεφαλαιουχικό εξοπλισμό και χρηματοδοτικούς πόρους.

Η Κύπρος, όμως, μπόρεσε με συντονισμένες καθολικές προσπάθειες και με την συμπαράσταση ολοκλήρου του ελληνισμού να ξεπεράσει την κρίση και να επιτύχει εντυπωσιακούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, που συνοδεύτηκαν από σημαντικά άλματα στην υγεία, την παιδεία, την στέγαση και την κοινωνική ασφάλιση. Στις 3 Αυγούστου 1977 συνέβη ένα θλιβερό γεγονός: πέθανε από καρδιακή προσβολή ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Αρχιεπίσκοπος Μακάριος. Το άγγελμα του θανάτου του βύθισε σα πένθος ολόκληρο τον ελληνισμό. Σύμφωνα με επιθυμία του, η σωρός του ενταφιάσθηκε στην θέση Θρονί της Μονής Κύκκου, από όπου είχε αρχίσει το ιερατικό του στάδιο ως μοναχός. Η θέση αυτή είναι σήμερα τόπος προσκυνήματος για όλους τους Έλληνες.

Πηγή: [Πεμπουσία](#).